

УДК 37.018.761

Лариса ВАСИЛЬЄВА

кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри музичного мистецтва
Миколаївського національного університету
імені В. О. Сухомлинського, м. Миколаїв, Україна
e-mail: ms.vasylyeva@mail.ru

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЗАСОБАМИ МЕРЕЖЕВИХ ТА ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті накреслено шляхи впровадження мережевих і хмарних технологій у процес національно-патріотичного виховання майбутніх вчителів музичного мистецтва. Уточнено зміст поняття «інформаційно-комунікативні технології». Висвітлено етапи розвитку технології Web (0.0-4.0) та її можливості щодо підвищення ефективності виховного процесу на кожному з етапів. З'ясовано, що найбільші можливості для патріотичного виховання надають Web 2.0 і 3.0. Запропоновано можливі форми використання цих сервісів щодо національно-патріотичного виховання майбутніх вчителів музичного мистецтва. Проаналізовано роль соціальних мереж у патріотичному вихованні молоді. Окреслено можливі шляхи використання хмарних технологій (зокрема, Microsoft Office 365) у патріотичному вихованні студентів-музикантів.

Ключові слова: національно-патріотичне виховання, мережеві технології, хмарні сервіси, вчитель музичного мистецтва.

Усвідомлення українцями себе як політичної нації наприкінці ХХ століття співпало з поширенням Інтернету, але не було ефективно використано протягом перших двох з половиною десятиліть незалежності для національно-патріотичного виховання. Революція Гідності та події, що пішли за нею, актуалізували необхідність виховання в молодого покоління почуття патріотизму, відданості загальнодержавній справі зміцнення країни, активної громадянської позиції. Інформаційно-комунікаційні технології здатні відіграти в цьому процесі важливу роль.

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, з одного боку, та патріотичне виховання дітей і молоді, з другого, є актуальними завданнями суспільства, про що свідчать розробка та прийняття: Законів України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про захист персональних даних»; «Про електронні документи та електронний документообіг», Законопроекту № 4302 «Про обробку інформації в системах хмарних обчислень»; Національної доктрини розвитку освіти; Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392; наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.04.2011 року №302 «Про заходи щодо впровадження електронного навчального

контенту»; проекту Концептуальних засад розвитку електронної освіти в Україні, розробленого Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України у 2012 році, «Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів», Концепції національної системи виховання (1996); «Української козацької педагогіки», Концепції національно-патріотичного виховання молоді (2009), Концепції громадянської освіти та виховання в Україні (2012), Концепції Загальнодержавної цільової програми патріотичного виховання громадян на 2013–2017 рр.; Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (2015).

За останній час науковцями здійснено значну кількість розвідок щодо обох питань. Зокрема, патріотичному вихованню приділяли увагу І. Бех, В. Тернопільська, М. Зубалій, В. Івашковський, Б. Мисак, А. Афанасєв, Т. Анікіна, В. Дзюба, Т. Мельник, В. Третьяков, В. Радзиховський, В. Новосельський, В. Каюков, Г. П'янковський, В. Фарфоровський, О. Коркішко, С. Додуріч, В. Дроговоз, М. Качур, В. Коваль, С. Оришко, О. Абрамчук, В. Мірошниченко, Ю. Руденко, М. Тимчик, О. Остапенко, О. Бондарчук, Ю. Мельничук та ін. Теоретичні й методичні засади громадянсько-патріотичного виховання, основи формування системи військового виховання в Україні взагалі та військово-патріотичного виховання, зокрема досліджують О. Л. Гапєєва, Я. Б. Зорій, І. В. Колодій, Ю. С. Красильник,

Р. М. Макаров, В. С. Маслов, М. І. Нецадим, О. І. Попович, Г. Д. Темко, М. І. Томчук, В. В. Шевченко, В. В. Ягупов та ін.

У наукових дослідженнях останніх років питання теорії і практики використання сучасних інформаційних технологій у вищій школі розробляються в різних аспектах: підготовка спеціалістів у системі вищої освіти до використання комп'ютерних технологій (Є. Громов, О. Кириленко, О. Коношевський, О. Кущенко, О. Муковіз, Л. Покровщук, С. Прийма, І. Шахіна, Л. Шевченко, Ю. Яворик та ін.), інформаційне забезпечення управління навчальним закладом (Л. Калініна, В. Луначек, Г. Сухович та ін.). Досліджуються проблеми ефективності використання нових інформаційних технологій як засобу формування особистісних якостей (Т. Крамаренко), художньо-естетичної культури особистості (В. Антонюк), творчих здібностей (Н. Олійник, Є. Вінниченко).

Разом з тим, незважаючи на обсяг публікацій, вивчення можливостей інформаційно-комунікативних технологій як засобу патріотичного виховання студентів не можна вважати вичерпаним. Зокрема, питання національно-патріотичного виховання студентів-музикантів засобами інформаційно-комунікативних технологій не поставало предметом окремого аналізу.

Метою статті є дослідження можливостей використання мережевих та хмарних технологій у національно-патріотичному вихованні майбутніх вчителів музичного мистецтва. В процесі її досягнення ми прагнемо уточнити зміст понять «інформаційно-комунікативні технології», висвітлити можливості технології Web щодо підвищення ефективності виховного процесу; проаналізувати можливу роль соціальних мереж у патріотичному вихованні молоді; визначити можливі шляхи використання хмарних технологій (зокрема, Microsoft Office 365) у патріотичному вихованні студентів-музикантів.

Інформаційно-комунікаційні технології є одним з важливих чинників, що впливають на формування сучасного суспільства. У Законі України «Про Національну програму інформатизації» інформаційна технологія визначається як «цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування» [8].

Ми погоджуємося з думкою Ю. М. Буровицької, яка вважає інформаційно-комунікаційні технології загальним терміном, який «підкреслює роль уніфікованих технологій та інтеграцію телекомунікацій, комп'ютерів, підпрограмного забезпечення, програмного забезпечення, накопичувальних та аудіовізуальних систем, які дозволяють користувачам створювати, одержувати доступ, зберігати, передавати та змінювати інформацію. Іншими словами ІКТ складається з інформаційних технологій (ІТ), а також телекомунікацій, медіа-трансляцій, усіх видів аудіо і відео обробки, передачі, мережевих функцій управління та моніторингу» [2, 23].

Інформаційно-комунікаційні технології в контексті національно-патріотичного виховання передбачають спілкування, обмін думками, знаннями, почуттями, моделями поведінки та спільну діяльність учасників комунікації, у ході якої формується однаковий погляд на речі та події. Отже, вони інтегрують основні функції соціальної комунікації: інформаційну, експресивну, прагматичну [7].

Проаналізуємо можливості трьох основних видів ІКТ (власне комп'ютерних, мультимедійних, мережевих) щодо організації національно-патріотичного виховання майбутніх вчителів музичного мистецтва протягом навчання у ВНЗ. Комп'ютерні технології, засновані на роботі з текстовими та графічними редакторами, електронними таблицями та базами даних, дозволяють швидко аналізувати великі масиви інформації. Зменшення витрат часу на діагностику рівня сформованості патріотизму і моніторинг його динаміки дозволяє більше уваги приділяти практичній діяльності щодо національно-патріотичного виховання. Можливість поєднувати завдяки мультимедійним технологіям різні засоби подання інформації інтенсифікує її вплив, сприяє ефективнішому її засвоєнню, отже, сприяє якіснішому процесу національно-патріотичного виховання. Також, значні можливості для підвищення ефективності досліджуваного процесу відкривають мережеві технології, зокрема технологія Web.

Протягом свого існування World Wide Web пройшла кілька етапів експоненціального розвитку (Web 0.0 – Web 4.0). Розглянемо можливості кожного з них щодо національно-патріотичного виховання студентської молоді. Перший етап (Web 0.0) – етап доінтернетівських мереж, що включали або лінійні двоточкові системи комунікацій, або квазіпоштові мережі ти-

пу usenet, biznet, fidonet. Це були перші пошуки і спроби об'єднання локальних інформаційних мереж в глобальну мережу. Передача інформації була переважно односторонньою. Зворотний зв'язок не завжди був безпосереднім тому якість виховного впливу не можна було точно виміряти.

Другий етап (Web 1.0) характеризується утворенням мережевої морфології завдяки використанню протоколів Інтернету TCP/IP. Це дозволило користувачеві отримувати будь-яку інформацію, накопичену в ресурсах мережі. Це етап статичних сайтів з HTML-гіпертекстовими зв'язками, односпрямованих потоків інформації, розвитку електронних бібліотек та інформаційних каталогів. Останні (бібліотеки та каталоги) є необхідною базою патріотичного виховання. Адже накопичення відомостей щодо персоналій, історичних постатей, діячів української культури та мистецтва, накопичення аудіо та відео записів творів, спогадів тощо сприятиме популяризації, ознайомленню з їх надбаннями великої кількості людей, в тому числі студентів-музикантів.

На третьому етапі (Web 2.0) сформувалась інтерактивна «синтаксична» павутина, ядром якої є інформаційно-пошукові системи. Алгоритми їх роботи базуються на використанні частотно-синтаксичного аналізу. Генерація інформаційного потоку перебуває в руках користувачів, отже, Web 2.0 має найбільше можливостей для національно-патріотичного виховання студентської молоді, особливо представників творчих професій. Сервіс пропонує соціальні мережі і закладки, Wiki, блоги, підкасти. Вони надають можливість студентам завдяки Інтернет не тільки розміщувати різну інформацію і спілкуватися, але створювати і працювати у спільних Інтернет-проектах, розвивати та поповнювати сайти, портали, освітні та виховні мережі особистими інформаційними ресурсами.

Так, наприклад, блог (англ. *blog*, від *web log* – мережевий журнал, щоденник подій) може бути використаний як щоденник справ, у переліку яких концерти до пам'ятних дат української історії, концерти студентів одного або декількох педагогів, концерти, присвячені ювілеям видатних українських композиторів, відомих діячів музичного мистецтва.

Використовуючи сервіс Web 2.0, майбутні вчителі музичного мистецтва мають можливість створити сторінку підшивки патріотичного спрямування, яка включатиме електронні газети та журнали, репортажі про патріотичні заходи. Ці напрацювання вони зможуть викори-

стовувати в своїй подальшій музично-педагогічній та виховній діяльності. Така підшивка може існувати на рівні відповідної групи «В контакті» або як частина офіційного сайту (наприклад, кафедри музичного мистецтва МНУ ім. В. О. Сухомлинського). Можна також створити сторінки запитань-відповідей, анонсів-новин, методичних розробок щодо національно-патріотичного виховання засобами музичного мистецтва.

Мережевий сервіс Web 2.0 надає можливість для створення та підтримки патріотично спрямованих тем в форумах і чатах. Це сприяє розвитку комунікативних навичок, необхідних студентам для подальшої професійної діяльності, формуванню вміння обґрунтовано висловлювати свою думку, слухати та аналізувати позицію інших учасників, вести дискусію, розвивати критичне та творче мислення.

Технологія WikiWiki надає можливість редагувати сайт (писати, вносити зміни, видаляти, створювати посилання на нові статті, завантажувати зображення, відео-фрагменти, звукові файли), що може використовуватись для спільного оформлення студентами результатів дослідження проблемних питань, історії музичної культури України в її регіональних проявах, шляхів вирішення суспільних проблем в контексті патріотичного виховання.

Четвертий етап (Web 3.0) — характеризується формуванням семантичної павутини (Semantic Web), завдяки впровадженню відповідних інструментів (семантична розмітка тексту, алгоритми розуміння сенсу фраз). Автоматизовані технології створення веб-додатків не вимагають від користувачів знань у відповідній галузі. Web 3.0 може бути схарактеризована як система фіксування інтересів, уподобань і звичок користувачів, наслідком чого стає пропонування кожному спеціально дібраної для нього реклами, послуг, способу життя. Web 3.0 може бути використана для національно-патріотичного виховання студентської молоді, адже за низкою запитів з питань української культури, наприклад, система почне самостійно пропонувати користувачеві відвідати певні сайти національно-патріотичного спрямування, познайомитися з певною інформацією, взяти участь у обговоренні певних питань, вебінарах, познайомитися із творчістю українських митців минулого та сьогодення тощо. Спрямувати роботу системи Web 3.0 в цьому напрямку можна кількома обов'язковими запитаними, заданими в якості домашнього завдання з певної на-

вчальної дисципліни (історії української музики, методики музичного виховання та ін.). У якості власне виховних проєктів куратори груп можуть запропонувати студентам-музикантам прийняти участь у обговоренні патріотичних тем на певних сайтах або у соціальних мережах і зробити доповідь на цю тему, або оформити результати як наукову публікацію.

На користь ефективності таких завдань свідчить той факт, що соціальні мережі активніше, ніж інші інституції реагують на суспільні проблеми. Так, за спостереженнями О. Козаченко, протягом останніх чотирьох років у Facebook значно збільшилась кількість патріотичних груп, учасники яких є як громадянами України так і представниками української діаспори («Ми – патріоти України», «Патріоти України – Єднаймося», «Україна патріотична», «Усі Українці планети «Земля», «1,000,000 people around the world in support of Ukraine's fight for freedom» тощо). Вони активно залучаються до обговорення різних політичних, історичних, культурних питань, відстоюють свої позиції, діляться досвідом, інформацією, думками. Не менш важливим є активне розміщення в соціальних мережах українських фільмів, музики, літературних творів, а також відео та фото, які розкривають тему патріотизму. Активними користувачами соціальних мереж є відомі діячі культури, політики, релігії, спорту тощо. Вони залучаються до процесу патріотичного виховання в контексті висвітлення цієї теми в соціальних мережах, блогах, форумах. Політичні конфлікти довкола питань національної пам'яті, національної ідентичності у мережі часто набувають форм палких дебатів [4, 371].

Наразі триває формування Web 4.0 – прагматичної Павутини (Pragmatic Web), основою якої є керувальні відносини з користувачами. Функції модерації контенту все активніше перебирають на себе роботи, визначаючи, що можна публікувати в мережі, а що ні. Зважаючи на те, що аудиторія користувачів Інтернету стає все молодшою, а діти є сприйнятливими до будь-яких впливів, цензорні властивості Web 4.0 можна використати для національно-патріотичного виховання, огорожуючи зростаюче покоління від небажаних впливів до того часу, коли вони самі зможуть розібратися що є правильним, а що ні.

Викладене вище дозволяє зробити висновок, що найбільші можливості для національно-патріотичного виховання майбутніх вчителів

музичного мистецтва надають технології Web 2.0 і Web 3.0.

В останні роки провідними у вирішенні ряду проблем освіти й виховання стають хмарні сервіси – модель надання повсюдного і зручного мережевого доступу до загального пулу обчислювальних ресурсів, що конфігуруються, та можуть бути швидко надані і звільнені з мінімальними зусиллями щодо управління і необхідності взаємодії з сервісом-провайдером. При цьому користувач має доступ до власних даних, але не може управляти і не повинен піклуватися про інфраструктуру, операційну систему і програмне забезпечення, з яким він працює. «Хмарою», при цьому, метафорично називають Інтернет, який приховує всі технічні деталі [10].

Н. А. Хміль виявила основні напрями впровадження хмарних технологій в освіті: формування хмаро орієнтованого середовища навчального закладу; застосування хмарних сервісів і платформ із метою удосконалення методичної та управлінської роботи навчальних закладів, використання хмарних сервісів викладачами під час навчальних занять [11].

Розвідка Н. А. Хміль висвітлює позитивний досвід впровадження хмаро орієнтованих технологій в навчальний та управлінський процес закладів освіти, але необхідно зауважити, що їх запровадження дає можливість удосконалити і виховну діяльність. Для цього Г. А. Коломонець пропонує на основі хмарного сервісу Microsoft Office 365 побудувати єдиний інформаційний простір навчального закладу – для впровадження нових форм проведення занять та виховних заходів, безпечного зберігання і обміну даними, забезпечення мобільності учасників навчально-виховного процесу [5].

Формами використання хмарних технологій у ВНЗ, стосовно навчально-виховного процесу майбутніх вчителів музичного мистецтва, можуть бути: віртуальний навчальний кабінет (зокрема, кабінет патріотичного виховання засобами музичного мистецтва); віртуальний методичний кабінет (в якому можуть бути розміщені розробки викладачів та студентів-музикантів щодо патріотичного виховання); віртуальний деканат (із спеціальною сторінкою заступника декана з виховної роботи), віртуальна кафедра (із окремою сторінкою національно-патріотичного виховання); віртуальні предметні спільноти. В межах кожної такої спільноти можна передбачити сторінки виховної спрямованості. Наприклад: каталог та бібліотека творів українських композиторів, які входять

в програму з музичного мистецтва для загальноосвітніх шкіл (спільнота з методики музичного виховання), інструментальних твори українських авторів (спільнота сольного та ансамблевого інструментального музикування), творів для співу та диригування (спільнота вокально-хорового виконавства та диригування) тощо.

Основним способом діяльності учасників патріотично орієнтованого виховного процесу на основі хмарних технологій може стати взаємодія студентів та викладачів, зокрема:

- використання хмарних середовищ і електронних освітніх ресурсів під час виконання творчих проєктів;
- проведення вебінарів, он-лайн заходів з патріотичного виховання, телемостів;
- створення електронних відеотек, зокрема, силами студентів-музикантів, з історії, культурних пам'яток, цікавих місць, надбань у різних галузях науки, літератури, мистецтва, спорту тощо.

Наразі впровадження хмарних технологій в Україні має точковий характер [9]. Незважаючи на очевидні переваги, дослідники вказують на ряд стримуючих факторів щодо впровадження хмарних технологій в освітньо-виховний процес вищих навчальних закладів. Серед найголовніших наведемо: невирішене питання безпеки та низький рівень довіри до поставників хмарних послуг [1]; виключення законодавством України розміщення та обробки важливих даних за її межами [3]; нарешті, неготовність керівників вищих навчальних закладів до використання хмарних сервісів [6].

Отже, національно-патріотичне виховання студентської молоді, зокрема майбутніх вчителів музичного мистецтва, є актуальною проблемою, до вирішення якої активно долучилися спочатку загальноосвітні, а віднедавна і вищі навчальні заклади. На наш погляд, її вирішення відбуватиметься ефективніше, якщо застосовувати релевантні засоби, передусім, інформаційно-комунікативні технології (мережеві та хмарні сервіси). Теоретичне усвідомлення необхідності цього присутнє в наукових дослідженнях. Практичне впровадження, а також вивчення зарубіжного досвіду їх інтеграції у виховний процес вищих навчальних закладів може скласти перспективу подальших розвідок.

Список використаних джерел

1. Белова Т. Г. Анализ проблем доверия в облачных технологиях / Т. Г. Белова, И. А. Побеженко, В. В. Побеженко // Східно-Європейський журнал передових технологій. – X, 2013. – No 2 (62). – С. 59–62.
2. Буровицька Ю.М. Інформаційно-комунікаційні технології у вищих навчальних закладах: алгоритм впровадження [Електронний ресурс] / Ю. М. Буровицька // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – 2016. – Вип. 133. – С. 23-26. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2016_133_8.
3. Иванов А. Безопасность как головная боль облачных технологий [Електронний ресурс] / А. Иванов. – Режим доступу: <http://www.cnews.ru>.
4. Козаченко О.О. Соціальні медіа як інструмент патріотичного виховання / О.О.Козаченко // Матер. міжн. наук.-практ. конф. «Соціальний розвиток України та патріотичне виховання громадян». – Запоріжжя, 2012 – С. 369-371.
5. Коломоєць Г. А. Використання хмарних технологій – як створення інформаційного середовища для управління навчально-виховним процесом в гімназії / Г. А. Коломоєць, Т. В. Жорницька // Тези до доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Стратегії розвитку інформаційного, культурно-освітнього та економічного простору України». – К.: КНУКІМ, 2014. – С.150-152.
6. Митин В. Облачные технологии: страхи и надежды [Електронний ресурс] / В. Митин. – Режим доступу: <http://www.pcweek.ru/its/article/detail.php?ID=160975>.
7. Осаула Л.І. Виховний потенціал інформаційно-комунікаційних технологій у патріотичному вихованні учнів старших класів у позакласній діяльності [Електронний ресурс] / Л. Осаула. – Режим доступу: <http://svitovid6.webnode.com.ua/news/>.
8. Про Національну програму інформатизації – Законодавство України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-вр>
9. Смычников А. О перспективах и реалиях использования технологий облачных вычислений в Украине [Електронний ресурс] / А. Смычников. – Режим доступу: <http://inlinegroup.ua/ua/integration/item/291>.
10. Хмарні технології [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енциклопедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Хмарні_технології/.
11. Хміль Н. А. Відображення проблеми впровадження хмарних технологій у сучасний освітній процес на сторінках вітчизняних періодичних фахових видань [Електронний ресурс] / Хміль Н.А. // Педагогіка та психологія. – 2015. – Вип. 51. – С. 103-113. – Режим доступу: <https://zenodo.org/record/34216/files/51-103-113.pdf>

References

1. Belova, T. G. (2013). *Analiz problem doveriya v oblachnyih tehnologiyah* [Analysis of the problems of trust in cloud technologies]. *Skhidno-Yevropeys'kyu zhurnal peredovykh tekhnolohiy*, Kh., 2 (62), 59–62 [in Russian].
2. Burovyts'ka, Yu.M. (2016). *Informatsiyno-komunikatsiyni tekhnolohiyi u vyshchyykh navchal'nykh zakladakh: alhorytm vprovadzheniya* [ICT in higher education Institutions: algorithm implementation] [Electronic resource]. *Visnyk Chernihiv's'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu*. Seriya: Pedahohichni nauky., 133, 23-26. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2016_133_8 [in Ukrainian].
3. Ivanov, A. *Bezopasnost kak golovnyaya bol oblachnyih tehnologiy* [Security as a headache of cloud technology] [Electronic resource]. Retrieved from: <http://www.cnews.ru> [in Russian].
4. Kozachenko, O.O. (2012). *Sotsial'ni media yak instrument patriotychnoho vykhovannya* [Social media as a tool patriotic education] *Mater. mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Sotsial'nyy rozvytok Ukrayiny ta patriotychno vyk-*

5. Kolomojets', H. A. (2014). *Vykorystannya khmarnykh tekhnolohiy – yak stvorennia informatsiynoho sere-dovyscha dlya upravlinnya navchal'no-vykhovnym protsesom v himnaziyi* [Using the cloud technology – as making an information environment for managing the educational process in high school]. Tezy do dopovidey Vseukrayins'koyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi «Stratehiyi rozvytku informatsiynoho, kul'turno-osvitn'oho ta ekonomichnoho prostoru Ukrayiny». K.: KNUKIM, 150-152 [in Ukrainian].
6. Mitin, V. *Oblachnyie tehnologii: strahi i nadezhdy* [Cloud Technologies: Fears and Hopes] [Electronic resource]. Retrieved from: <http://www.pcweek.ru/its/article/detail.php?ID=160975> [in Russian].
7. Osaula, L.I. *Vykhovnyy potentsial informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy u patriotychnomu vykhovanni uchniv starshykh klasiv u pozaklasniy diyal'nosti* [Upbringing Potential of informational-communal technologies in patrimonial upbringing pupils in the senior classes in the extracurricular activities] [Electronic resource]. Retrieved from: <http://svitovid6.webnode.com.ua/news/> [in Ukrainian].
8. *Pro Natsional'nu prohramu informatyzatsiyi – Zakonodavstvo Ukrayiny* [National Informatization Program – Legislation Ukraine] [Electronic resource]. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-vr> [in Ukrainian].
9. Smychnikov, A. O perspektivah i realiyah ispolzovaniya tehnologiy oblachnyih vyichisleniy v Ukraine [About prospects and realities of using cloud computing technologies in Ukraine] [Electronic resource]. Retrieved from: <http://inlinegroup.ua/ua/integration/item/291> [in Russian].
10. *Khmarni tekhnolohiyi* [Cloud technologies] [Electronic resource]. // Vikipediya: vil'na entsyklopediya. Retrieved from: https://uk.wikipedia.org/wiki/Khmarni_tekhnolohiyi/ [in Ukrainian].
11. Khmil', N. A. (2015). *Vidobrazhennya problemy vprovadzhennya khmarnykh tekhnolohiy u suchasnyy osvitniy protses na storinkakh vitchyznyanykh periodychnykh fak-hovykh vydan'* [Display problems implementing cloud technologies in the modern educational process on the local pages of specialized publications] [Electronic resource]. Pedahohika ta psykholohiya. 51, 103-113. Retrieved from: <https://zenodo.org/record/34216/files/51-103-113.pdf> [in Ukrainian].

Васильєва Л. Л.

НАЦИОНАЛЬНО-ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ МУЗЫКАЛЬНОГО ИСКУССТВА СРЕДСТВАМИ СЕТЕВЫХ И ОБЛАЧНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

В статье намечены пути внедрения сетевых и облачных технологий в процесс национально-патриотического воспитания будущих учителей музыкального искусства. Уточнено содержание понятия «информационно-коммуникативные технологии». Описаны этапы развития технологии Web (0.0-4.0) и ее возможности по повышению эффективности воспитательного процесса на каждом из этапов. Установлено, что наибольшие возможности для патриотического воспитания предоставляют Web 2.0 и 3.0. Предложены возможные формы использования этих сервисов в процессе национально-патриотического воспитания будущих учителей музыкального искусства. Проанализирована роль социальных сетей в патриотическом воспитании молодежи. Очерчены возможные пути использования облачных технологий (в частности, Microsoft Office 365) в патриотическом воспитании студентов-музыкантов.

Ключевые слова: национально-патриотическое воспитание, сетевые технологии, облачные сервисы, учитель музыкального искусства.

Vasylieva L.

NATIONAL-PATRIOTIC UPBRINGING OF FUTURE MUSICAL ART'S TEACHERS THROUGH NETWORK AND CLOUD TECHNOLOGIES

National-patriotic education of children and youth is an actual problem, which is actively solved by general educational and higher educational institutions of Ukraine. Its decision concerning students' youth, in particular future music teachers, will be more effective if the relevant tools are used, first of all, information and communication technologies (network and cloud services). Article outlines ways to introduce network and cloud technologies in the process of national-patriotic education of music students. We clarified the content of the concept of «information and communication technologies», analyzed the possibilities of computer, multimedia and network technologies for organizing the national-patriotic education of future teachers of musical art during the course of study at the university.

We described the development stages of Web technology (0.0-4.0) from the point of view of the possibility of using them for the upbringing process, characterized such features of Web technologies as social networks, bookmarks, Wikis, blogs, podcasts. It was found that Web 2.0 and 3.0 provide the greatest opportunities for patriotic upbringing. Possible forms of using these services in the process of national-patriotic education of future teachers of musical art were proposed. In the process of describing the features of Web 3.0 technology, we analyzed the role of social networks in the patriotic education of youth.

The article briefly describes the features of cloud technologies, their advantages and disadvantages, difficulties for using in Ukraine. Possible ways of using cloud technologies (in particular, Microsoft Office 365) in the patriotic education of music students are outlined.

Key words: national-patriotic upbringing, network technologies, cloud services, teacher of musical art.

Стаття надійшла до редколегії 21.04.2017